

בקנדה, ולעוד שני בנקים, והציע להם להשתתף בעיסקה. החברה הקנדית לפיתוח הקולנוע היתה מוכנה לתת חלק גדול מן הסכום הדרוש להפקה, כהלוואה מוקדמת. התנאי לגיבול כל היתרונות הללו הוא, כמובן, שהסרט יצולם בקנדה. אמנם הסיפור המקורי מתרחש אי-שם באיי שפיצברגן, צפונית לגורווגיה, אבל מה ההבדל בין צפון מושלג אחד לצפון מושלג אחר? והרי לקנדה יש מרחבים קפואים אינסופיים, ומי שרוצה לעשות עיסקה טובה, אינו מבזבז זמנו על קטנות.

בחירה אידיאלית. עם הגב הרחב

שחקנית בריטית ואנסה רדגרייב ב"אי הדוכים"
— והרגליים נישארו בחוץ

שחקנית אמריקאית פרקינס
— הישועה ממקור לא צפוי —

לחת חוקרים אל הצפון. המפיק סגל פנה תחילה לספקים קנדיים וביקש הצעות להשכרת ספינה שתשמש לו להסרטה. המחירים שנדרשו לשלם היו גבוהים, ועוד במטבע הקשה של המערב. הישועה הגיעה ממקום לא צפוי. קלומביה הבריטית גמ' צאת כידוע במערב קנדה, ולא הרחק משם, בדרך לצפון, יושבים הרוסים, בסיביר. בנמל הראשי של סיביר, ולאדיוסטוק, עגנה אוניה בת 4000 טון, בשם ליובוב אורלובה (על שם שחקנית פופולרית ברוסיה). שהתאימה בדיוק לדרישות ההפקה. הרוסים, המעוניינים מאד לתפוס חלק מן העוגה השמנה של הדולרים המושקעים בהפקות סרטים, היו מוכנים להציע תנאים שהיכו את הקנדים והאמריקאים שוק על ירך. וכך הגיעה ספינה רוסית, עם צוות רוסי כפול (כדי שיוכל לתפקד 24 שעות ביממה), למיפרץ הקרחונים באלאסקה, בו צולמה כמה סצנות. הרוסים ציידו את הספינה בכל טוב, לפי טעמם, כולל צוות של 66 חדרניות ומלצריות לבושות לפי מיטב האופנה של שנות הששים. בחצאיות מיני ונעליים בעלי עקבים גבוהים וחדים עם הרגליים בחוץ. זה אולי לא הפך ריע כל כך, אבל כשהתחילו לדון בהכנת המזון, נאלץ סגל להביא טבחית מאנגליה שתגונן קצת את התפירות. בעיה אחרת שצריך היה לפתור במהירות, מאחר שהספינה שימשה גם כמגורים לצוות השחקנים, היתה בעיית המיטות. דונלד סאתר-לנד (שבא להסרטה עם רעייתו הקנדית, השחקנית פרנסין ראסט, ושני ילדיהם), ואנסה רדגרייב וכריסטופר לי מצטיינים שתכוננו משותפת: הם מתנשאים לגובה שמעל 1.80 מטר. וכאשר הלכו לישון, הסתבר להם שהרגליים נשארות בחוץ. תיפאורני הסרט היו צריכים לטפל בבעיה לא צפויה. עם זאת, העיסקה היתה עדיין כדאית מאד. סגל יכול היה להרשות לעצמו לקנות מערכות שלמות של חדרים-מיטות, ועדיין לצאת ברווח, בגלל ההפרש שבין המחיר ששילם לרוסים לזה שנדרש ממנו בצפון אמריקה.

עתה, אחרי סיום הצילומים, נקבע ערכו של הסרט ל-9 מיליון דולר. עם קצת מול יחזיר הסרט את ההשקעה וישא אפילו רווחים. וזהו שיעור שכדאי בהחלט ללמוד ממנו.

שיא השלג. ההפקה התמקמה בעיירה בשם סיוארט, שהיתה מרכז הבהלה לזהב ולכסף בקלומביה הבריטית. בשיאה התקשטה העיר בבית אופרה ובקאזינו, ואילו היום, אחרי שסגרו את מיכרה הנחושת במקום, מאיימת עליה הסכנה להפוך עיר רפאים. בסופו של דבר אין הרבה סיבות לאנשים לגור בה. כפור עז שורר במקום, המחזיק בשיא עולמי של כמות שלג שנתי. בין מאי 1971 למאי 1972 ירדו במקום למעלה מ-28 מטר שלג. כמובן, שבמקום כזה קשה לספק לשחקנים את הנוחיות של חדריה-איפור באולפן וגסיעה הביתה בתום יום העבודה. מצד שני מקום כזה מוכן להשקיע הרבה מאד, כדי שסרטיים יבואו ויופקו בו, שהרי אין בו עוד פרנסות אחרות למחיה. וכאשר ריצ'רד וידמארק, אחד השחקנים הוותיקים והמנוהרים סים ביותר, טען שזו ההפקה הקשה ביותר שבה עבד מעודו, הוא ידע על מה הוא מדבר.

חלק מעלילת הסרט מתרחש על ספינה, הנקראת בסיפור ורד השחר, שמביאה מי-

ואפשר להשתמש בכסף של המשקיעים המקומיים; ריצ'רד וידמארק, לויד בריג'ס וברברה פרקינס הם אמריקאים, אבל מאחר וחברה אמריקאית (קולומביה) כבר הסכימה להיכנס לעיסקה תמורת זכויות ההפקה של הסרט, הרי שיש גם כיס בשבילם.

ואשר לבימאי, צריך איש מיקצוע שיעבוד מהר, לא יסתבך עם השחקנים ולא יתחכם יותר מדי עם הנושא. והעיקר, בימאי שיוודע מה זה לביים סצנות של הרפתקות על המסך. סגל נזכר שבסרט מוקדם יותר לפי אליסטר מקלין, בובה על החבל, היתה סצנת מירדף של סירות בתעלות אמסטרדם, שגנבה את ההצגה מכל הסרט כולו. ודווקא את אותה הסצנה לא ביים הבימאי הראשי, דונלד ריי, אלא בימאי בשם דון שארפ. שארפ הפך בינתיים לבימאי מוכר בזכות עצמו (עשה לאחרונה את 39 המד"רגות, המוצג עתה בתל-אביב), וסגל ראה בו בחירה אידיאלית, מה עוד ששארפ אנגלי, ומשום כך דרישותיו הן צנועות יותר משל עמיתיו האמריקאים.

